Katarzyna A. Śmiechowicz i Marek Probosz laureatami Nagrody im. Heleny Modrzejewskiej 2022

Od lewej: Prezes Maja Trochimczyk, laureaci Katarzyna A Śmiechowicz, Marek Probosz, skarbnik Anna Sadowska i Sekretarz Beata Czajkowska.

W dniu 19 lutego 2023 r. w rezydencji artystki Monique Chmielewski-Lehman i jej męża, emerytowanego dyrektora NASA i kapitana Marynarki Wojennej Davida Lehmana w Pasadenie w Kalifornii, Klub Kultury im. Heleny Modrzejewskiej wręczył Nagrody im. Heleny Modrzejewskiej (Modjeska Prizes) za rok 2022 dwóm wybitnym polskim aktorom, Katarzynie A. Śmiechowicz i Markowi Proboszowi.

Klub im. Modrzejewskiej ustanowił Nagrodę im. Heleny Modrzejewskiej, aby uhonorować całokształt twórczości najwybitniejszych polskich aktorów, upamiętnić swoją patronkę Helenę Modrzejewską (1840-1909) i docenić talenty aktorów działających zarówno w Polsce, jak i w Ameryce. Było to zwieńczenie wielu projektów upamiętniających legendarną patronkę organizacji, w tym: kilka projektów Pomników Modrzejewskiej autorstwa rzeźbiarzy Stanisława Szukalskiego i Tomasza Misztala; prezentacje trzech sztuk o Modrzejewskiej autorstwa Kazimierza Brauna, Ewy Boryczko i Marty Ojrzyńskiej; dwie światowe premiery (sztuka *Helena* Ojrzyńskiej w 2019 roku i film dokumentalny Barbary Myszyńskiej *Modrzejewska – Kobieta Triumfująca* w 2009 roku), gobelin z wizerunkiem Modrzejewskiej autorstwa Monique Lehman dla Domu Historycznego *Arden* w hrabstwie Orange, a także liczne wykłady, wizyty i darowizny na rzecz *Arden*.

Jan Nowicki z pierwsza nagroda im. Heleny Modrzejewskiej w 2010 r; obok Krystyna Okuniewska, żona Małgorzata Potocka i Maja Trochimczyk

W 2010 roku Jan Nowicki otrzymał pierwszą Nagrodę im. Heleny Modrzejewskiej podczas prezentacji i wywiadu prowadzonego przez Prezes Maję Trochimczyk w Beverly Hills. Napisał w Księdze Spotkań Klubu dowcipny komentarz:

> Dziewczęta! Chłopcy! Panie! Panowie! Z Klubu Helenki Modrzejewskiej – obejmuję was – kocham – czekam na przyszłe spotkania! Jan Nowicki, październik 2010.

W 2011 roku, Anna Dymna otrzymała nagrodę w Krakowie, a Marian Dziędziel w Los Angeles. W 2012 roku laureatką została Barbara Krafftówna, której kalifornijskie korzenie sięgają roli głównej w legendarnej, surrealistycznej sztuce Witkacego *Matka* z 1983 roku, wyreżyserowanej przez założyciela i pierwszego prezesa Klubu, Leonidasa Dudarewa-Ossetyńskiego (1910-1989) i uhonorowanej aż 11 nagrodami za najlepsze przedstawienie teatralne roku. Pani Krafftówna często pojawiała się w przedstawieniach Klubu, współpracowała z Wydziałem Teatralnym UCLA i kontynuowała karierę w obu krajach, USA i Polsce. Swoją wdzięczność za Nagrodę im. Modrzejewskiej wyraziła słowami:

> PODZIĘKOWANIE. Za przyznanie mi bardzo ważnej i cennej w moim życiu zawodowym nagrody Modjeska Prize 2012 składam serdeczne podziękowanie obecnemu zarządowi Modjeska Art Cub pod opieką Pani prezes Maji Trochimczyk. Wyrazy nawyższego uznania składam wszystkim, którzy pielęgnują i przekazują naszą kulturę następnemu pokoleniu i Światu. Z życzeniami wytrwałości. (9 października 2012 r.).

W 2013 roku wyjątkowo uhonorowany został nie aktor, ale reżyser filmowy Ryszard Bugajski. Po przerwie w latach 2014-2017, Nagrodę Modrzejewskiej za rok 2018 otrzymała Jadwiga Barańska, Honorowy Członek Klubu, powszechnie podziwiana gwiazda filmowa i Mistrzyni Języka Polskiego. W 2019 roku Nagrodę Modrzejewskiej otrzymały dwie emigracyjne aktorki Teatru Polskiego w Toronto, Maria Nowotarska i Agata Pilitowska, za ogromny wkład w promocję polskiego teatru, języka i kultury na świecie. W 2020 roku Nagrodę wręczono najwybitniejszemu aktorowi polskiego i francuskiego teatru i filmu Andrzejowi Sewerynowi, którego obszerny wywiad przeprowadzony przez Katarzynę A. Śmiechowicz ukazał się w następnym roku w *Albumie 50-lecia Klubu Kultury im. Heleny Modrzejewskiej* wydanym przez Moonrise Press. Seweryn stwierdził:

Chciałbym powiedzieć, że jestem zaszczycony tym, że mogę z Państwem rozmawiać i że dostąpiłem zaszczytu odebrania dzisiaj tego niezwykłego, tak ważnego dla mnie osobiście odznaczenia, waszej nagrody. Coś wiem na ten temat, jak trudno jest aktorowi czy aktorce, którzy pracują nie we własnym języku, nie w swoim kraju. Trudno porównywać moje życie do życia Modrzejewskiej, nigdy bym nie śmiał czegoś takiego dokonywać, ale wiem, co znaczy pracować w nie swoim środowisku. Nie wiem ile razy musiała powtarzać tekst pani Helena Modrzejewska przed wejściem na scenę, ale domyślam się, że wiele razy. Zapewniam Państwa, że ja – kilka tysięcy. [...] Opowiadajac o tym epizodzie, chciałem po prostu nawiązać do życia Heleny Modrzejewskiej, dając konkretny przykład z mojego życia i powiedzieć, jak bardzo jestem szczęśliwy, że zostałem uhonorowany nagrodą jej imienia.

Anna Sadowska, Jan Englert, Maja Trochimczyk, wrzesien 2022

Następnie z okazji 50-lecia Klubu w 2021 roku aktor Marek Probosz jako Mistrz Ceremonii wręczył Nagrody Modrzejewskiej na dwa sposoby: osobiście kalifornijskiej aktorce i lektorce Beacie Poźniak oraz wirtualnie legendarnemu Janowi Englertowi, dyrektorowi Teatru Narodowego w Warszawie. We wrześniu 2022 roku Jan Englert przyjechał do Kalifornii, aby osobiście odebrać nagrodę na przyjęciu w hrabstwie Orange oraz wystąpić w „Kwiatach Polskich" Juliana Tuwima z żoną, aktorką Beatą Ścibakówną. Muzykę do niezapomnianego spektaklu

wybrał iwykonał wybitny pianista dr Wojciech Kocyan, profesor na Uniwersytecie Loyola Marymount. We wrześniu 2022 roku odbyły się dwa przedstawienia tego epickiego poematu – spektaklu, w Amfiteatrze Jaskółka w Vista prowadzonym przez Marka i Halinę Brzeszczów oraz w Bibliotece Publicznej w Beverly Hills. W rozmowach z dr Mają Trochimczyk, Englert omówił prymat aktorskiego rzemiosła w nawiązywaniu trwałej więzi z publicznością w każdym występie na żywo, przedstawił przemyślenia i doświadczenia z pracy na scenie i przed kamerami od lat 50., opowiadał o ulubionych rolach i reżyserach oraz o misji prowadzenia Teatru Narodowego, którym kieruje przez ponad 20 lat, unikając pułapek polityki na rzecz sztuki.

Nagroda

Podczas wręczenia Nagród im. Modrzejewskiej 2022 w lutym 2023 roku, po krótkim wprowadzeniu dotyczącym historii tych nagród, publiczność obejrzała wideomontaże fragmentów filmów i występów uhonorowanych, zmontowane przez Ludka Drizhala dla Katarzyny A. Śmiechowicz oraz Elżbietę Czajkowską dla Marka Probosza. Prezes Klubu Modrzejewska, dr Maja Trochimczyk, podsumowała uhonorowane osobowości sceniczne i ekranowe, określając Katarzynę jako „subretkę z komedii dell'arte" – dowcipną, czarującą, seksowną i psotną oraz podkreślając „kameleonową" wszechstronność Marka, zarówno na scenie, jak i przed kamerą. Następnie przeprowadziła z wyróżnionymi aktorami wywiady na temat ich karier, osiągnięć i zainteresowań artystycznych oraz wręczyła im dyplomy z gratulacjami od Przewodniczącego Rady Nadzorczej Hrabstwa Orange, Pana Donalda P. Wagnera (w którego okręgu znajduje się Dom Modrzejewskiej "Arden") oraz Senatora stanu Kalifornia, pana Anthony'ego Portantino, aktywnego mecenasa kultury i sztuki oraz poety. Po więcej informacji o talencie i osiągnięciach obu uhonorowanych gwiazd polskiego teatru i filmu dr Trochimczyk skierowała słuchaczy do drukowanego programu z notami biograficznymi (przedruk poniżej) oraz do obszerniejszych informacji zamieszczonych na klubowych blogach. Odczytała na głos laudację zawartą w obu dyplomach od Senatora Portantino:

> Świadectwo Uznania. Nagroda im. Modrzejewskiej 2022. W imieniu Senatu stanu Kalifornia gratuluję otrzymania tej nagrody. Owocne talenty artystyczne Pana/Pani wzbogaciły polsko-amerykańską społeczność, a Pani/Pańskie liczne prace na ekranie zainspirowały kolejne pokolenie aktorów. Z dumą uznaję Pani/Pańskie osiągnięcia zawodowe i wkład w bogatą kulturę artystyczną naszego obszaru. Życzę powodzenia w dalszych dążeniach!.

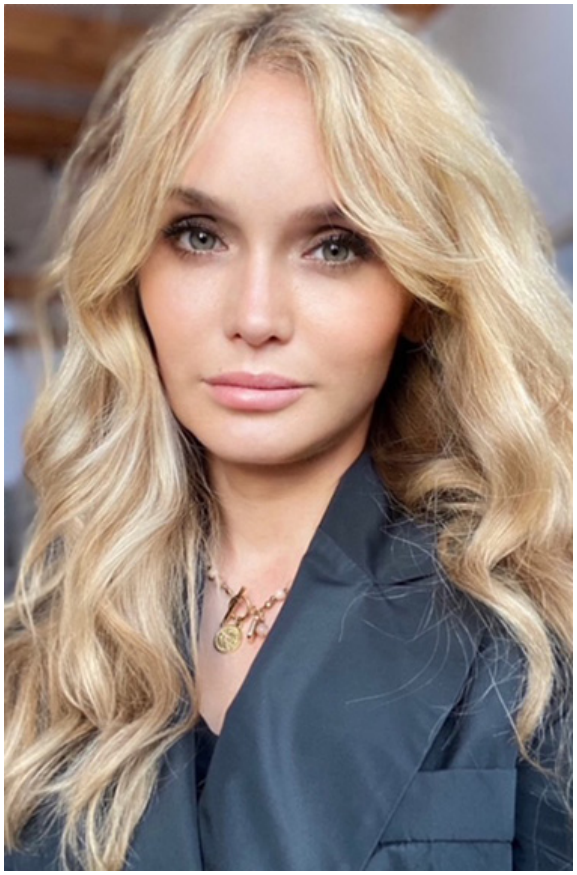

Katarzyna Smiechowicz

KATARZYNA A. ŚMIECHOWICZ pracuje jako aktorka w Polsce i USA, a karierę artystyczną rozpoczęła jako nastolatka. Znana

jest też jako Kasia A Leconte. Początkowo zajmowała się baletem i teatrem; z czasem film i telewizja stały się najbliższe jej sercu. Jej talent odkrył wybitny polski aktor Wirgiliusz Gryn, który przekonał ją do wyboru zawodu aktorskiego. Od 2000 roku mieszka w Los Angeles. Studiowała aktorstwo w Beverly Hills Playhouse oraz w Margie Haber Studio. Wystąpiła w ponad 40 filmach fabularnych i serialach telewizyjnych, współpracując z tak znanymi reżyserami jak Steven Spielberg, Krzysztof Krauze, Jacek Bromski, Tomasz Konecki, Olaf Lubaszenko, Jerzy Gruza, Borys Lankosz, Jerzy Kryszak, Krzysztof Materna czy Wojciech Mann. Największą popularność przyniosła jej rola Ludmiły w serii filmów Jacka Bromskiego *U Pana Boga*... Zagrała też wiele ważnych ról teatralnych, m.in. Katarzyny w *Poskromieniu złośnicy* Szekspira i Róży w *Lilla Weneda* Juliusza Słowackiego. Zadebiutowała w amerykańskim teatrze główną rolą Carrie w *Cafe Hollywood*. Śmiechowicz pisze także scenariusze i pracuje jako lektor. Jest prezesem studia filmowego i telewizyjnego Kasia Films. Znana jest również z działalności charytatywnej, opieki nad chorymi i potrzebującymi. Śmiechowicz stale promuje polską kulturę w USA. Większość czasu spędza w Los Angeles, ale pracuje zarówno w Europie, jak i w Stanach Zjednoczonych. Jej mąż, Dominik J. Leconte, od wielu lat pracuje jako SVP w Sony Pictures Television. Ich 12-letni synowie, Antoni i Fabian, zdobywają uznanie jako aktorzy i modele. Śmiechowicz została członkiem Klubu Modrzejewskiej w 2018 roku, występowała w wielu programach klubowych, prowadząc spotkania lub

udzielając wywiadów na temat najważniejszych momentów w jej karierze i zainteresowaniach artystycznych.

Marek Probosz

MAREK PROBOSZ, polsko-amerykański aktor, reżyser, scenarzysta, autor i producent ma na swoim koncie ponad 60 ról filmowych. Wiele filmów zdobyło nagrody na festiwalach w Cannes, Berlinie, San Sebastian, Moskwie, Karlowych Warach, Los Angeles czy Houston. Probosz wyemigrował do USA u szczytu kariery, zaproszony przez The American Cinematheque w 1987 r. jako „Idol swojego pokolenia”. Jego kariera filmowa i telewizyjna obejmuje role w polskich, czeskich, niemieckich, francuskich, włoskich i amerykańskich produkcjach i koprodukcjach. Jego niezapomniane role to Roman Polański w

Helter Skelter czy jeden z największych bohaterów świata Rotmistrz Witold Pilecki (film *Śmierć rotmistrza Pileckiego* i sztuka *Ochotnik z Auschwitz*). W 2008 roku zagrał mitycznego Odyseusza w *Filoktecie* Sofoklesa w The Getty Villa Theatre Malibu. W 2022 roku za rolę jednego z najwybitniejszych poetów świata Cypriana Kamila Norwida Probosz w monodramie Kazimierza Brauna otrzymał nagrodę Best New York Premiere na nowojorskim United Solo Festival. Probosz dzieli karierę między role filmowe i teatralne. Niektóre z filmów, z których Probosz jest najbardziej znany, to: *Ślady wilczych zębów* (Nagroda Główna w Karlowych Warach 1984); *Cień paproci* (MFF w San Sebastian 1985); *Ferdydurke* (Festiwal Filmowy w Wenecji 1991); *8 w poziomie* (Nagroda Główna dla Filmu Niezależnego MFF w Gdyni 2009); *Rewers* (Złote Lwy Festiwal Filmowy w Gdyni 2009); *Janosik. Historia prawdziwa*; *Bokser* (Złoty Orzeł na Festiwalu Filmowym w Los Angeles 2011); *Układ zamknięty* (People's Choice Award Toronto 2013, Humanitarian Society Award Chicago 2013); *Kocham kino* (Nagroda KMTF Turyn 1988); *Brat naszego Boga; Gracze* i in. Marek Probosz jest absolwentem Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej w Łodzi (MA, 1984) i Amerykańskiego Instytutu Filmowego w Los Angeles (MFA, 1993) oraz adiunktem na UCLA, gdzie od 2005 roku uczy aktorstwa. Wykładał również w Emerson College w Los Angeles; Centrum Sztuki Edgemar, Santa Monica; Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza w Warszawie i Williams College w Massachusetts. Jest także autorem wielu scenariuszy i dwóch

książek oraz reżyserem filmów i sztuk teatralnych.

Stanislaw Szukalski, project pomnika Heleny Modrzejewskiej

Monique Chmielewska-Lehman z Zofia Adamowicz i gobelinem Modrzejewskiej w Arden, 1998. Gobelin z 1977 r.

*

W słowach uznania Pan Probosz i Pani Śmiechowicz wyrazili podziw dla patronki Klubu i wzoru sukcesu aktorki emigracyjnej pracującej w obcym języku. Helena Modrzejewska (1840-1909) ur. Jadwiga Misel w Krakowie, w prastarej stolicy Polski na ziemiach polskich pod zaborem austriackim, w Galicji, gdzie

rozpoczęła karierę sceniczną. Do Kalifornii przyjechała w 1873 roku z grupą artystów i pisarzy, w tym z Henrykiem Sienkiewiczem. Po anglicyzacji swojego nazwiska na podobnie brzmiące “Modjeska” (należy wymawiać “j” po angielsku jako “dż”), stała się jedną z czołowych aktorek szekspirowskich swojego pokolenia, pozostając jednocześnie gorliwą polską patriotką. Była nie tylko aktorką, ale także reżyserem, producentem, projektantką kostiumów, pisarką, artystką i właścicielką posiadłości Arden w hrabstwie Orange. Polscy imigranci w Ameryce bardzo sobie cenią jej wspaniały przykład sukcesu, kiedy pracuje się w obcym języku i kulturze.

Pani Śmiechowicz stwierdziła:

> Jestem niezwykle zaszczycona i dumna, ze otrzymałam nagrodę im. Heleny Modrzejewskiej, bowiem była niezwykłą kobietą o wybitnym talencie, czarującej i charyzmatycznej osobowości oraz legendarnej zdolności kreowania magii teatru. Helena otworzyła aktorom okno na świat, tworząc ponadczasowe kreacje aktorskie, dlatego Jej osoba jest szczególnie bliska wszystkim artystom próbującym realizować swoje wizje artystyczne poza krajem.

Marek Probosz podkreślił, że”

> patronka Klubu Helena Modrzejewska, to nie tylko międzynarodowa ikona sztuki teatralnej. Jest inspiracją dla kolejnych pokoleń artystów, szczegolnie tych na emigracji. Swoim życiem i sztuką przypomina nam, że nie ma rzeczy niemożliwych bez względu na czas i miejsce na ziemi, jeśli stoi za nimi talent, pasja, bystrość intelektualna i pracowitość. Jestem zaszczycony, że nagroda jej imieniem zawitała do mojego artystycznego życiorysu. Bo życie i scena są również moją pasją.

Uroczystość uświetniło także wręczenie Certyfikatów Osiągnięć od Prezesa Donalda P. Wagnera i Senatora Anthony'ego Portantino dwóm wieloletnim wolontariuszom Klubu im. Heleny Modrzejewskiej: Panu Sławomirowi Brzezińskiemu, przez dwie dekady Członkowi Zarządu Klubu, który pełnił funkcję Dyrektora Technicznego odpowiedzialnego za cały sprzęt AV i projekcję dźwięku/obrazu podczas spotkań Klubu, oraz Pani Jadwidze Inglis, która nie będąc członkiem Zarządu, przez ponad 22 lata promowała Klub w swoich artykułach i sprawozdaniach publikowanych w wielu polsko-amerykańskich i polskich gazetach i czasopismach. Prezes Trochimczyk podziękowała obojgu wolontariuszom i stwierdziła, że Klub Modrzejewskiej przetrwał i rozwijał się przez tyle lat głównie dzięki bezinteresownemu poświęceniu i ciężkiej pracy swoich wolontariuszy, spędzających niekończące się godziny na

projektach służących nie tylko Klubowi, ale i całej społeczności polonijnej.

Katarzyna Śmiechowicz i Marek Probosz

Maja Trochimczyk, Marek Probosz, Małgorzata Probosz

*

Wydarzenie zgromadziło wielu zasłużonych członków i przyjaciół Klubu, w tym trzech byłych Prezesów Klubu (Jolanta Zych, Andrew Z. Dowen i scenarzystka-producentka Elizabeth Kański), artystę plastyka Zbigniewa Nyczaka, (któremu klubowicze zaśpiewali "Sto Lat" z okazji urodzin 19 lutego), utalentowaną aktorkę Aleksandrę Kaniak, kompozytora filmowego Ludka

Drizhal, dr Andrzeja Targowskiego, dr Irminę Targowską, dr Michael'a Saran, Jennifer Audette, CEO POLAM FCU, Andrzeja Bartkowiaka – autora zdjęć i reżysera filmowego, poetę Konrada Tademar Wilka z California State Poetry Society, SVP w Sony Pictures Television Dominika Leconte oraz Fabiana i Antoniego Leconte – synów Dominika i Katarzyny Śmiechowicz oraz blisko 80 innych gości. Wśród nich znaleźli się nowi członkowie Klubu ze świata biznesu i medycyny: Magdalena i Dominik Golema oraz dr Michał Kasperkiewicz z USC School of Medicine. Od momentu powstania Klub Modrzejewskiej skupiał elity kultury, nauki i biznesu, wśród których wymienić można założyciela i pierwszego Prezesa Klubu, aktora-reżysera Leonidasa Dudarewa-Ossetyńskiego czy zaprzyjaźnionego z nim rzeźbiarza Stanisława Szukalskiego, m.in. autora niezrealizowanego projektu pomnika Modrzejewskiej i obchodów Roku Kopernikańskiego w 1973 (o czym warto przypomnieć bo 19 lutego to 550 urodziny Kopernika). Wśród wybitnych działaczy Klubu pamiętamy również artystę Leonarda Konopelskiego (autora najpopularniejszego logo Klubu), malarzy Hannę Wojciechowską, Monikę Chmielewską Lehman, i Sławka Wiśniewskiego, tancerza i choreografa Stefana Wentę, aktorkę Stephanie Powers, reżysera Jerzego Antczaka, kompozytorów Stefana Pasternackiego i Romana Maciejewskiego, pianistę Wojciecha Kocyana, wybitnych naukowców dr Franciszkę Tuszyńską, dr Witolda Sokołowskiego, dr Jana Iwańczyka, dr Elżbietę Trybuś i jej męża Gintera Trybuś. Obecny Prezes Klubu, Maja

Trochimczyk, jest doktorem muzykologii (McGill University, Montreal, Canada) i poetką, autorka/redaktorem 8 książek o muzyce, 11 tomów poezji, ok. 60 prac naukowych i setek artykułów i wierszy publikowanych w wielu krajach. Po wybraniu Katarzyny Śmiechowicz jako laureatki Nagrody im. Modrzejewskiej za rok 2022, dr Trochimczyk zaprosiła ją do Zarządu Klubu na nową kadencję w roli Wiceprezesa.

Jako organizacja charytatywna i apolityczna, dedykowana promocji polskiego dziedzictwa kulturalnego oraz nauki i sztuki polskiej w Kalifornii, Klub gratuluje Państwu Katarzynie Śmiechowicz i Markowi Proboszowi, ktory dołączyli do grupy wybitnych laureatów nagród im. Heleny Modrzejewskiej, życząc im wielu lat sukcesów i owocnej pracy artystycznej.

Katarzyna A. Śmiechowicz oraz Fabian, Dominik i Antoni Leconte

Katarzyna Śmiechowicz I Monika Chmielewski-Lehman

*

*

Zobacz też:

> Obchody 50-lecia Klubu Kultury im. Heleny Modrzejewskiej z

Los Angeles

*

Andrzej Seweryn laureatem nagrody im. Heleny Modrzejewskiej w Los Angeles

Powrót Norwida

Teatr mojego życia. Sceniczne losy Heleny Modrzejewskiej.

Amerykańskie podróże Heleny Modrzejewskiej